

ORIGINAL RESEARCH PAPER

Comparison of Aggression and Law-Breaking in Adolescents with Narcotic and Normal Traits

Farhad Ghadiri Sourman Abadi¹, Karim Abdolmohamadi², Khoshdavi Ebrahimzadeh³, Sina Sheikhi Poupak⁴, Sara Alizadeh Arablouyeh Bisheh⁵

¹PhD of Psychology, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Urmia University, Urmia, Iran.

²Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Azerbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.

³PhD of Psychology, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Urmia University, Urmia, Iran.

⁴MSc in Family Counseling, Islamic Azad University, Shabestar Branch.

⁵PhD of Psychology, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Ardabil Branch, Iran.

ABSTRACT

Keywords:

Adolescents,
Aggression,
Law-breaking,
Narcissism

1 .Corresponding author
✉farhadghadiri17@yahoo.com

Received: 2021/02/07

Reviewed: 2022/02/18

Accepted: 2022/04/10

Background and Objectives: Narcissism in adolescence can have negative behavioral consequences such as aggression and Law-breaking. The purpose of the present study was to compare the levels of aggression and law-breaking in two groups of adolescents with narcotic and normal traits. **Methods:** This was a causal-comparative study. The statistical population consisted of all high school students in Urmia, and 40 students with high levels of narcissism and 40 students with low levels of narcissism were selected through one-stage cluster sampling. To collect data, the Achenbach Youth Self-Report Scale (1991) that the reliability of its scales through retesting has been reported between 0.47 to 0.81, and the 16-item Self-Reported Personality Inventory (Ames, Rose, Anderson, 2006) that the reliability of this questionnaire was also reported to be 0.85 through retesting were completed by the students of the two groups. Next, data were analyzed using multivariate analysis of variance. **Findings:** The results of multivariate analysis of variance showed that adolescents with high narcissistic traits scored higher on aggression and law-breaking components than normal adolescents ($p < 0/0002$). **Conclusion:** Education officials identify adolescents with narcissistic disorders, conduct clinical trials, and implement mental health intervention programs for them.

ISSN (Online): 2645-8098

DOI: [10.48310/PMA.2024.3511](https://doi.org/10.48310/PMA.2024.3511)

Citation (APA): Ghadiri Sourman Abadi, F., Abdolmohammadi, K., Sheikhi Poupak, S., Ebrahimzade, K., & Alizadeh Arablouyeh Bisheh, S. (2024). Comparison of Aggression and Law-Breaking in Adolescents with Narcotic and Normal Traits. *Educational and Scholastic studies*, 13 (1), 87 - 98 .

 <https://doi.org/10.48310/PMA.2024.3511>

مقایسه پرخاشگری و قانون‌گریزی در نوجوانان دارای صفات خودشیفته و عادی

مقاله پژوهشی / مروری

فرهاد غدیری صورمان آبادی^{۱*}، کریم عبدالمحمدی^۲، خوشدوی ابراهیم زاده^۳، سینا شیخی پورپاک^۴، سارا علی‌زاده عربلوی بیشه^۵

۱. دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.
۲. استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.
۳. دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.
۴. کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شبستر، ایران.
۵. دکتری روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، گروه روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اردبیل، ایران.

چکیده

پیشینه و اهداف: خودشیفتگی در دوره نوجوانی می‌تواند پیامدهای رفتاری منفی مانند پرخاشگری و قانون‌گریزی داشته باشد. هدف از پژوهش حاضر مقایسه سطوح پرخاشگری و قانون‌گریزی در دو گروه از نوجوانان دارای صفات خودشیفته و عادی بود. **روش‌ها:** این پژوهش از نوع علی-مقایسه‌ای بود و جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در مقطع دبیرستان شهر ارومیه بود که از بین آن‌ها ۴۰ دانش‌آموز دارای سطوح بالای خودشیفتگی و ۴۰ دانش‌آموز دارای سطوح پایین خودشیفتگی از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای یک‌مرحله‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه مقیاس خودگزارشی مشکلات رفتاری نوجوانان آخنباخ (۱۹۹۱) که پایایی مقیاس‌های آن از طریق بازآزمایی بین ۰/۴۷ تا ۰/۸۱ گزارش شده است و پرسشنامه شخصیت خودشیفته آمس، روز و اندرسون (۲۰۰۶) که پایایی این پرسش‌نامه نیز از طریق بازآزمایی ۰/۸۵ گزارش شده است، توسط دو گروه شرکت‌کننده در پژوهش تکمیل و در گام بعدی داده‌ها با استفاده از آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری تجزیه و تحلیل شدند. **یافته‌ها:** نتایج آزمون تحلیل واریانس چندمتغیری نشان داد نوجوانان دارای صفات خودشیفتگی بالا در مؤلفه‌های پرخاشگری و قانون‌گریزی نمرات بالاتری نسبت به نوجوانان عادی گرفته‌اند ($p < 0/002$). **نتیجه‌گیری:** مسئولان آموزش و پرورش نوجوانان دارای اختلال خودشیفتگی را شناسایی و کارآزمایی‌های بالینی برای آن‌ها برگزار و برنامه‌های مداخله سلامت روان را برای آن‌ها اجرا نمایند.

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید.

واژه‌های کلیدی:

پرخاشگری
خودشیفتگی
قانون‌گریزی
نوجوانان

۱. نویسنده مسئول

farhadghadiri17@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۱/۱۹

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۱۱/۲۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۱/۲۱

شماره صفحات: ۹۸-۸۷

DOI: [10.48310/PMA.2024.3511](https://doi.org/10.48310/PMA.2024.3511)

شاپا الکترونیکی: ۲۶۴۵-۸۰۹۸

COPYRIGHTS

©2024 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.

مقدمه

نوجوانی به‌عنوان دوره گذار از کودکی به بزرگسالی با تحولات روانی-اجتماعی و شناختی زیادی همراه است (Yaghubkhani Gheyasvand et al, 2017)؛ از این‌رو نگرانی در حوزه بهداشت روان نوجوانان و تأثیر آن بر تحول و کارکردهای روانی و رفتاری هم‌زمان با افزایش شیوع اختلالات روانی در سال‌های اخیر به‌طور چشمگیری افزایش یافته است (Abdollahi Boghrabadi, 2018; Ebrahimi & Esmaeili, 2023). به اعتقاد بسیاری از محققان، یکی از ویژگی‌های مهمی که در این دوره سنی تظاهر می‌کند و می‌تواند رشد بهنجار را از رشد نابهنجار متمایز کند، خودشیفتگی^۱ است (Van Schie et al, 2021; Miller et al, 2021). خودشیفتگی یک الگوی رفتاری ناسالم با ویژگی‌های منحصربه‌فرد، احساس غرور، حس حق‌به‌جانب بودن و میل به قدرت و برتری، سطح پایین همدلی و صمیمیت عاطفی همراه با عزت‌نفس کاذب است (Wright et al, 2013). محققان و صاحب‌نظران، افراد دارای صفات خودشیفتگی را به‌عنوان افرادی گستاخ، غیر همدل، سوءاستفاده‌گر و بی‌اعتماد به آنها تعریف می‌کنند (Miller et al, 2018). در واقع افراد با ویژگی‌های خودشیفتگی، در جستجوی وجهه، کسب توجه، یا موقعیت اجتماعی هستند و بر این باور هستند که نسبت به دیگران استحقاق و برتری بیشتری دارند (Hajloo et al, 2020). محققان باتوجه‌به مشابهت‌ها و تفاوت‌های اشخاص و مشکلاتی که آن‌ها در شیوه تنظیم عواطف، تنظیم عزت‌نفس و روابط اجتماعی دارند، افراد خودشیفته را به دو دسته خودشیفته آسیب‌پذیر و خودشیفته خودبزرگ‌بین دسته‌بندی کرده‌اند. کسانی که خودشیفته آسیب‌پذیر یا خجالتی هستند در واکنش به تهدید عزت‌نفس‌شان، خود را درگیر خیال‌پردازی‌های خودبزرگ‌بینانه می‌کنند و به همان‌سان، شرم و کمرویی شدیدی را تجربه می‌کنند (Bachar, Hadar, Shalev, 2005). در مقابل افراد با نشانه‌های شخصیتی خودبزرگ‌بین، در پاسخ به برهم خوردن تنظیم عزت‌نفس خود، با به وجود آوردن یک حس برتری و منحصربه‌فرد بودن با آن مقابله می‌کنند. هنگامی که تنظیم عواطف آنها دچار مشکل می‌شود، این افراد گرایش به حسادت، پرخاشگری و روابط استثمارگرانه دارند (Krizan, Bushman, 2011).

از طرفی خودشیفتگی یکی از ویژگی‌های مهم برای درک جنبه‌های مهم رشد شخصیت نوجوانان است (Roshanzade & Rezaei, 2017). چرا که ورود به دوره نوجوانی با تشکیل تفکر انتزاعی همراه است و تفکر انتزاعی منجر به حالت خودمحوری در نوجوانان می‌شود. بر اساس نظر محققان یکی از پیامدهای خودمحوری، گرایش به خودشیفتگی است (Pyvastegar, Yazdi & Mokhtari, 2012). افزون بر این، هم در ادبیات نظری و هم در متون تجربی باور بر این است که نوجوانان به‌ویژه مستعد گرایش‌های خودشیفتگی بوده و خودشیفتگی می‌تواند پیامدهای رفتاری منفی مانند عزت‌نفس کاذب (Krizan, Herlache, 2018)، مصرف مواد (Chinnarasri, Wongpakaran, 2021)، افسردگی (Fang, Niu, Dong, 2021)، پرخاشگری (Lambe et al, 2018) و قلدری (Zoghi, 2019) در نوجوانان داشته باشد. از سوی دیگر برخی از پژوهشگران خاطرنشان کرده‌اند، آمادگی مردان برای بروز ویژگی‌های خودشیفتگی بیشتر از زنان است. در پژوهشی (Grijalva et al, 2015) پژوهشگران نشان دادند که مردان در زیر مقیاس‌های پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته یعنی رهبری/اقتدار، بهره‌کشی/حس محقق‌بودن، احساس برتری/غرور، نمراتی بالاتر از زنان کسب می‌کنند. پژوهش‌های انجام‌گرفته نشان داده است که رویارویی با عوامل روانی-اجتماعی و برخی از ویژگی‌های شخصیتی، افراد را نسبت به رفتارهای برون‌ریزی‌شده آسیب‌پذیرتر می‌کند (Zandstra et al, 2018). یکی از این عوامل صفات شخصیت خودشیفتگی است که با تعداد زیادی از صفات و رفتارهای مربوط به بزرگ‌منشی نظیر ضداجتماعی بودن، تکانش‌گری و خشونت، پرخاشگری و قانون‌شکنی همراه است (Pincus et al, 2009). نتایج به‌دست‌آمده از مطالعاتی که به بررسی رابطه پرخاشگری و خودشیفتگی پرداخته‌اند نشان‌دهنده رابطه این دو مؤلفه با یکدیگر است (Kernberg, 2018). محققان در بررسی‌های خود مطرح کرده‌اند که افراد دارای صفات خودشیفته در موقعیت‌های اجتماعی بیشتر از افراد عادی رفتار اطرافیان را تهاجمی

تفسیر کرده و به تهدید خود به صورت پرخاشگرانه واکنش نشان می‌دهند (Lee-Rowland et al, 2017). در همین راستا فارل و وایلانکورت (Farrell & Vaillancourt, 2021) معتقدند افراد خودشیفته، نسبتاً سلطه‌گر، خودمحور، خودنما و افراط‌گرا هستند و این خصیصه‌ها می‌تواند به احتمال زیاد افرادی را که دارای سطوح بالای خودشیفتگی هستند را مرتکب رفتارهای آسیب‌رسان و پرخاشگرانه کند.

پرخاشگری^۱، عمدتاً با احساس عصبانیت و خشونت یا رفتاری که با نیت آسیب‌زدن همراه است، تعریف می‌شود (Setayeshi Azhari, Hajjalilou & Habibzadeh, 2020) و هنگامی اتفاق می‌افتد که تعادل بین تکانه و کنترل درونی برهم‌خورده باشد (Sadock, Sadock & Ruiz, 2015). روان‌شناسان اجتماعی نیز، رفتار پرخاشگرانه را عمل آگاهانه‌ای می‌دانند که هدف آن اعمال درد و رنج فیزیکی یا روانی است (Xie et al, 2016). اشکال مختلف پرخاشگری شامل آسیب جسمانی به یک فرد (پرخاشگری فیزیکی^۲ مانند کتک‌زدن، لگدزدن، ضرب و شتم و پرتاب کردن)، آسیب‌رساندن به دیگری با کلمات گفتاری (پرخاشگری کلامی^۳ مانند فریادزدن، ناسزاگفتن و برچسب‌زدن یا آسیب‌رساندن به وجهه یا دوستی دیگری از طریق آنچه به شکل کلامی یا دیجیتالی دربارهٔ دیگران بیان می‌شود که پرخاشگری ارتباطی^۴ نامیده می‌شود (Warburton, Anderson, 2015). آن چه که باعث توجه پژوهشگران به پرخاشگری شده است، عواقب این‌گونه رفتارها مانند: به‌وجود آمدن تصویر ناخوشایند در میان دیگران، تنهایی، بی‌توجهی به حقوق و خواسته دیگران، ناسازگاری اجتماعی، احساس درماندگی، رانده‌شدن از سوی افراد، شکست تحصیلی، سوء‌مصرف مواد مخدر و به‌طور کلی انحراف اجتماعی است (Khademi et al, 2018). پژوهش‌های مرتبط با میزان بروز پرخاشگری در سطح جهان بیانگر این است که پرخاشگری در میان نوجوانان اسپانیایی و آمریکایی‌های آفریقایی‌تبار بیشتر از نوجوانان آسیایی است و فراوانی آن در هر دو جنس مساوی است (Jing, Ronald & Jeremy, 2012).

از دیگر عواملی که به نظر می‌رسد با خودشیفتگی ارتباط داشته باشد، قانون‌گریزی است (Fossati et al, 2010). پژوهشگران قانون‌گریزی^۵ را رفتاری می‌دانند که در مخالفت با هنجارها و قوانین رسمی یک جامعه روی می‌دهد و قانون‌گریز، فردی است که با رفتار خویش، به شکل آگاهانه و عمدی، قوانین رسمی یک جامعه را نادیده می‌گیرد. نظر به اینکه اکثر افراد یک جامعه، در طی دوران زندگی خود، از چند قانون و هنجار رسمی تخطی می‌نمایند و افرادی هم هستند که به طور دائم قواعد رسمی جامعه را نادیده می‌گیرند؛ بنابراین رفتار قانون‌گریزی، پیوستاری از رفتار است که از قانون‌گریزی مداوم، شدید و خشن (مانند تجاوز، قتل، دزدی و...) تا قانون‌گریزی غیرمستمر، غیرخشن و ضعیف (مانند رد کردن چراغ قرمز، عدم پرداخت مالیات و...) را شامل می‌شود (Mirzaei et al, 2017). در واقع قانون‌گریزی مترادف با نظم‌گریزی است که عواقب آن، قانع نبودن فرد به حقوق خود، تعرض به حقوق دیگران، انجام‌ندادن تکالیف، فرار از مسئولیت و رسیدن به هدف به هر روش ممکن است (Mirfardi & Faraji, 2016). در مورد قانون‌گریزی نوجوانان، برخی معتقدند نوجوانان زمانی که نتوانند راهی مناسب برای نشاط و تخلیه انرژی خود بیابند به سازوکارهای دفاعی متوسل می‌شوند و برای خودنمایی از قانون می‌گریزند. همچنین بر نقش گروه همسالان، رفتار والدین و عدم ثبات موجود در سطح جامعه تأکید شده، به شکلی که کسانی که بیشتر بدرفتاری‌های مراقبان را تجربه کرده‌اند، بیشتر به رفتارهای قانون‌گریزانه متمایل شده‌اند (Zoutewelle-Terovan et al, 2014). در این میان و با توجه به جوان بودن ساخت جمعیتی کشور و افزایش تعداد نوجوانان و جوانان سبب شده است تا بخش عمده‌ای از توجهات محققان معطوف به این بخش از جامعه شود، چرا که با توجه به تعداد بالای این جمعیت، هرگونه قانون‌گریزی و جرم می‌تواند عواقبی بسیار خطرناک برای نظام اجتماعی به دنبال داشته باشد.

1. Aggression
2. Physical Aggression
3. Verbal Aggression
4. Relational Aggression
5. Law-Breaking

مهم‌ترین دلیل برای اینکه آزمودنی‌های پژوهش حاضر را پسران نوجوان ایرانی تشکیل می‌دهند، بررسی نقش‌های جنسیتی و چگونگی تبلور این نقش‌ها در پسرانی است که به دلیل زندگی در جامعه در حال توسعه، از یک سو در معرض ارزش‌های سنتی جمع‌گرایانه و از سوی دیگر در معرض ارزش‌های مدرن فردگرایانه قرار دارند (Hamzavi & Qorbai, 2007). همچنین از آنجاکه نوجوانی دوره حرکت به سوی بلوغ شخصیتی است، شناخت خودشیفتگی در این مقطع زمانی و بررسی شیوه ارتباط آن با پرخاشگری و قانون‌گریزی می‌تواند در کنار پژوهش‌هایی که در زمینه خودشیفتگی در سایر مقاطع سنی صورت می‌گیرد، به شناخت خودشیفتگی در فرهنگ ایرانی کمک کند. از سوی دیگر با وجود مورد توجه قرار گرفتن صفات خودشیفتگی در سال‌های گذشته مطالعه در زمینه خودشیفتگی نوجوانان بسیار کم بوده است، در حالی که نوجوانان به علت درگیری با مسائل مربوط به عزت‌نفس و هویت، دوران بسیار حساسی را برای رشد خودشیفتگی می‌گذرانند (Chrétien et al, 2018) و به نظر می‌رسد هنوز شخصیت خودشیفته در نوجوانان به دلیل عدم پرداختن به این موضوع مبهم باقی مانده و نیاز به مطالعه بسیاری در زمینه عوامل مرتبط برای فهم بهتر این پدیده و تبیین آن وجود دارد. هدف این مطالعه پاسخ به این سؤال است که آیا تفاوتی بین نوجوانان عادی و خودشیفته در بروز رفتارهای پرخاشگرانه و قانون‌گریزی وجود دارد؟

روش

پژوهش حاضر از نوع علی-مقایسه‌ای است. در این پژوهش پرخاشگری و قانون‌گریزی به‌عنوان متغیر وابسته در دو گروه از نوجوانان دارای صفات خودشیفتگی و بهنجار مورد مقایسه قرار گرفت. جامعه آماری پژوهش حاضر عبارت بود از کلیه دانش‌آموزان پسر دبیرستان‌های دولتی و غیردولتی ارومیه که در سال تحصیلی ۹۹-۹۸ مشغول به تحصیل بودند. روش نمونه‌گیری در این پژوهش از نوع خوشه‌ای یک‌مرحله‌ای بود؛ بدین صورت که، پژوهشگران از بین دانش‌آموزان پسر پایه یازدهم و دوازدهم دبیرستان‌های شهر ارومیه، سه مدرسه را انتخاب کردند؛ سپس دانش‌آموزان پایه یازدهم و دوازدهم هر سه مدرسه به سؤالات پرسش‌نامه غربالگری خودشیفتگی پاسخ دادند. در نهایت از بین ۴۰۰ پرسش‌نامه، ۲۵ مورد از پرسش‌نامه‌ها به علت پاسخ‌های ناقص کنار گذاشته شد و ۳۶۵ آزمودنی در تحقیق شرکت داده شدند. در ادامه از بین این ۳۶۵ نفر، ۴۰ نفر به‌عنوان کرانه بالا که دارای بیشترین نمره بودند و ۴۰ نفر به‌عنوان کرانه پایین که کمترین نمره را کسب کرده بودند و در عین حال نمراتشان بالاتر و پایین‌تر از نقطه برش بود، به‌عنوان نوجوانان دارای صفات خودشیفته و بهنجار انتخاب شدند و در گام بعدی پرسش‌نامه اختلالات رفتاری آخنباخ را تکمیل نمودند. به‌منظور رعایت اخلاق پژوهش و حقوق آزمودنی‌ها، نخست محقق خود را به دانش‌آموزان معرفی و هدف تحقیق را بیان کرد سپس هم به‌صورت شفاهی (پیش از اجرا) و هم به‌صورت کتبی (ذکر شده در بخش نخست پرسش‌نامه) خاطر نشان گردید «اطلاعات درخواستی در این پرسش‌نامه‌ها، صرفاً به‌منظور اهداف پژوهشی است و جهت اطمینان شما، به جز سن، نیازی به ذکر نام و نام خانوادگی و دیگر مشخصات خصوصی نیست».

یکی از ابزارها، مقیاس خودگزارشی مشکلات رفتاری نوجوانان آخنباخ^۱ بود که یک پرسش‌نامه خودگزارشی ۱۲۵ سوالی است که توسط آخنباخ (۱۹۹۱) تهیه شده است. پرسش‌نامه مذکور برای طیف سنی یازده تا هجده سال طراحی شده و از پرسش‌نامه‌های رایج غربالگری جهت شناسایی اختلالات روانپزشکی در سن نوجوانی است. این پرسش‌نامه شامل بخش شایستگی‌ها و سندروم‌ها می‌باشد. قسمت شایستگی‌ها ۱۳ گویه‌ای است و چهار قسمت عملکرد تحصیلی، کارآمدی اجتماعی، فعالیت‌ها و شایستگی کلی را شامل می‌شود. بخش سندروم‌ها ۱۱۲ گویه‌ای است و شامل افسردگی، اضطراب، مشکلات تفکر، گوشه‌گیری/ افسردگی، مشکلات توجه، پرخاشگری، بزهکاری، شکایات بدنی، مشکلات اجتماعی و همچنین زیرمقیاس دیگر مشکلات رفتاری است که مجموعه نامتجانسی از ناهنجاری‌های گوناگون مانند ممانعت از غذا خوردن، جویدن ناخن، هراس از مدرسه، چاقی، کم‌خوری، نافرمانی، رفتار به شیوهی جنس مخالف و... را تشکیل می‌دهند

1. Achenbach Youth Self-Report Scale (YSR)

(Fadaie et al, 2009). سوالات این ابزار، به صورت سه گزینه‌ای کاملاً، معمولاً و اصلاً است که به ترتیب نمرات دو، یک و صفر را دریافت می‌کنند. اعتبار مقیاس‌های آن از طریق بازآزمایی با فاصله زمانی یک هفته، بین ۰/۳ تا ۰/۶ و با فاصله زمانی هفت ماه، بین ۰/۴۷ تا ۰/۸۱ گزارش شده‌است. همین ضرایب با فاصله زمانی بین سه تا چهار هفته در مقیاس کلی مشکلات ۰/۸۷ و در مقیاس قابلیت‌ها ۰/۶۹ بدست آمده است (آخنباخ، ۱۹۹۱). در ایران نیز این پرسش‌نامه توسط مینایی (۱۳۸۵) هنجاریابی شده‌است که نتایج نشان‌دهنده ضریب همسانی درونی بین ۰/۶۳ تا ۰/۹۵ و ضریب همبستگی مناسب با پرسش‌نامه شخصیتی نوجوانان آیزنگ است. در این پژوهش از خرده‌مقیاس‌های پرخاشگری و قانون‌گریزی استفاده شده است و آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌های استفاده شده به ترتیب ۰/۷۳ و ۰/۷۸ بدست آمده است. ابزار بعدی پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته نسخه ۱۶ گویه‌ای^۱ بود. این پرسش‌نامه که نسخه خلاصه شده مقیاس ۴۰ ماده‌ای شخصیت خودشیفته است، برای اندازه‌گیری ویژگی‌های مرتبط با شخصیت خودشیفته به وسیله آمس، روز و اندرسون (Ames, Rose & Anderson, 2006) طراحی شده است. این پرسش‌نامه زیر مقیاس ندارد و خودشیفتگی را بر مبنای رویکرد یک‌بعدی می‌سنجد. اعتبار این پرسش‌نامه از طریق بازآزمایی با فاصله زمانی پنج هفته، ۰/۸۵ گزارش شده است. روایی همگرا از طریق محاسبه ضریب همبستگی بین نمرات پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته و نمرات حاصل از شاخص‌های برون‌گرایی و گشودگی نسبت به تجارب جدید مقیاس ۵ عامل بزرگ شخصیت انجام گرفته است. این ضرایب برای شاخص‌های برون‌گرایی ۰/۳۲ و برای گشودگی نسبت به تجارب جدید ۰/۴۱ محاسبه شده است. نمره برش این پرسش‌نامه ۸ است. در ایران این پرسش‌نامه توسط محمدزاده (Mohammadzadeh, 2010) هنجاریابی شده و نتایج به دست آمده نشان‌دهنده روایی و پایایی مناسب این پرسش‌نامه در جامعه ایرانی است. در این پژوهش آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه ۰/۸۱ به دست آمده است.

یافته‌ها

میانگین و انحراف معیار سنی در گروه خودشیفته، $17/50 \pm 0/52$ و گروه عادی $17/57 \pm 0/55$ بود؛ همچنین در گروه خودشیفته ۲۶ نفر (۶۵ درصد) در مقطع یازدهم و ۱۴ نفر (۳۵ درصد) در مقطع دوازدهم مشغول به تحصیل بودند و در گروه عادی ۲۲ نفر (۵۵ درصد) در مقطع یازدهم و ۱۶ نفر (۴۵ درصد) در مقطع دوازدهم مشغول به تحصیل بودند. در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش اعم از میانگین و انحراف معیار به تفکیک گروه‌ها گزارش شده‌اند. همچنین در این جدول نتایج آزمون کالموگروف-اسمیرنف برای بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش گزارش شده‌اند. باتوجه به نتایج جدول شماره ۱، آماره Z آزمون کالموگروف-اسمیرنف برای تمامی متغیرهای پژوهش در تمامی گروه‌ها معنی‌دار نیست، بنابراین می‌توان چنین نتیجه گرفت که توزیع متغیرها نرمال است. علاوه بر این نتایج جدول شماره ۱ نشان می‌دهد که گروه بالینی در پرخاشگری و قانون‌گریزی نمرات بالاتری از افراد عادی به دست آورده‌اند.

جدول ۱. عملکرد نمونه تحقیق براساس گروه مورد مطالعه

متغیر	گروه	میانگین	انحراف معیار	آماره K-S Z	سطح معنی‌داری
پرخاشگری	دارای مشکل	۲۸/۲۰	۵/۳۵	۱/۰۱	۰/۲۳
	عادی	۲۵/۱۷	۴/۷۳	۰/۸۴	۰/۳۵
قانون‌گریزی	دارای مشکل	۲۱/۳۵	۳/۷۷	۰/۷۵	۰/۴۷
	عادی	۱۹/۲۰	۲/۵۵	۰/۷۸	۰/۵۱

برای آزمون مقایسه تفاوت میانگین‌های نمرات آزمودنی‌ها در گروه‌های موردنظر (نوجوانان دارای صفات خودشیفتگی و افراد عادی) از تحلیل واریانس چندمتغیره استفاده شده است. قبل از اجرای آزمون به‌منظور بررسی وجود تفاوت

معنی دار بین گروه‌های شرکت‌کننده در پژوهش از بین آماره‌های چهارگانه، آماره لامبدای ویلکز برای محاسبه F انتخاب شده است. بر اساس نتایج به دست آمده می‌توان گفت که آماره لامبدای ویلکز با $(F_{2,77} = 5/12, P < 0/003)$ نشان می‌دهد که می‌توان فرضیه مشابه بودن میانگین‌های جامعه بر اساس متغیرهای وابسته برای دو گروه را رد کرد.

جدول ۲. مشخصات آماره لامبدا ویلکز در تحلیل واریانس چند متغیری

آزمون آماره‌های چندگانه	F	df فرضیه	df خطا	سطح معنی داری	اندازه اثر
لامبدای ویلکز	۵/۱۲	۲	۷۷	۰/۰۰۳	۰/۸۳

در ادامه برای اینکه مشخص شود تفاوت در کدام یک از متغیرها وجود دارد از نتایج آزمون تحلیل واریانس بین گروهی استفاده شد. همان‌طور که در جدول ۳ ملاحظه می‌شود، آماره F برای پرخاشگری (۵/۱۷) و قانون‌گریزی (۹/۹۲) در سطح ۰/۰۰۲ معنی دار می‌باشد. با توجه به تفاوت میانگین‌های مندرج در جدول ۳ می‌توان نتیجه گرفت که در مولفه‌های پرخاشگری و قانون‌گریزی نوجوانان دارای صفات خودشیفتگی نمرات بالاتری نسبت به نوجوانان عادی گرفته‌اند.

جدول ۳. آزمون اثرات بین گروهی در افراد دارای صفات خودشیفتگی بالا و پایین بر اساس مشکلات رفتاری

متغیر	منابع تغییر	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	سطح معناداری
پرخاشگری	گروه	۱۸۳/۰۱	۱	۱۸۳/۰۱	۷/۱۶	۰/۰۰۲
	خطا	۱۹۹۲/۱۷	۷۸	۲۵/۵۴		
قانون‌گریزی	گروه	۹۲/۴۵	۱	۹۲/۴۵	۸/۸۸	۰/۰۰۲
	خطا	۸۱۱/۵۰	۷۸	۱/۴۰		

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر مقایسه پرخاشگری و قانون‌گریزی در نوجوانان دارای صفات خودشیفته و عادی بود و نتایج نشان داد که نوجوانان خودشیفته نسبت به نوجوانان عادی از خود، پرخاشگری بیشتری نشان می‌دهند، یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج مطالعات برخی مطالعات (Zalpour et al, 2016; Thomaes et al, 2008; Perez, Vohs & Joiner, 2005)، همسو است. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که من متورم کسانی که ویژگی‌های خودشیفتگی دارند، هنگام ارتباط با دیگران، به آسانی مورد تهدید قرار می‌گیرد و احساس استحقاق و برتری طلبی نسبت به افراد باعث می‌شود تا در ارتباط با دیگران، خود را برحق و فرد دیگر را لایق پرخاشگری خود بدانند (Zalpour et al, 2016). از سوی دیگر، افراد با ویژگی‌های خودشیفتگی آسیب‌پذیر یا خودبزرگ‌بین، هنگام ناکامی و عدم تأیید، با احساس عمیق بی‌ارزشی روبرو می‌شوند و برای برگرداندن توجه از این احساس بی‌ارزشی و اقدامی جهت حفظ ظاهر، دست به رفتار پرخاشگرانه می‌زنند (Thomaes et al, 2008). از این‌رو بروز رفتار پرخاشگرانه در واقع عکس‌العملی به احساس شرم و بی‌ارزشی‌ای است که افراد خودشیفته مکرراً در معرض تجربه آن قرار دارند. در واقع افراد خودشیفته از پرخاشگری به‌عنوان وسیله‌ای برای به‌دست آوردن احترام، تلافی در برابر اهانت یا آسیب دیگران استفاده می‌کنند (Pyvastegar et al, 2012). بنابراین اگر دیگران با اهمیت ندادن، انتقاد از او و یا به رخ کشیدن چیز نادرستی که گفته، شکست او در بازی و... خودشیفتگی‌اش را جریحه‌دار کنند، از آنجایی که فرد خودشیفته، خود را موجودی خارق‌العاده می‌داند، در شرایطی که ویژگی‌های فوق‌العاده‌اش (البته از دید خودش) مورد تهدید قرار گیرد، معمولاً با عصبانیت یا خشم شدید واکنش نشان می‌دهد. در تبیینی دیگر برای این یافته می‌توان گفت که افراد با نشانه‌های خودشیفتگی حداقل به دو علت ممکن است رفتارهای پرخاشگرانه از خود نشان دهند. اول آنکه، بی‌تفاوتی نسبت به اطرافیان، ممکن است سبب این شود که افراد دارای این ویژگی‌های خودشیفتگی، به آسانی به افراد آسیب‌بزنند و دوم، آنکه حساسیت بیش از حد

این افراد به شرایطی که آنها را تهدید بالقوه‌ای برای من خود تلقی می‌کنند، آنها را تحریک می‌کند تا با رفتارهای پرخاشگرانه، تسلط و برتری خود را در موقعیت‌های بین‌فردی حفظ کنند (Perez et al, 2005). در همین راستا بامیستر^۱ (Pyvastegar et al, 2012) معتقد است افراد خودشیفته، خودپنداره بسیار شکننده‌ای دارند و بسیار تلاش می‌کنند تا از خودپنداره خود در قبال هر چیزی دفاع کنند. نمونه مورد مطالعه این پژوهش پسران نوجوان دبیرستانی هستند. یکی از تغییرات این دوره تمایل نوجوانان به جلب توجه دیگران است (به‌عنوان مثال، من مایل هستم همیشه مورد توجه دیگران قرار بگیرم) به همین دلیل در این دوره قضاوت و ارزیابی دیگران برای آنها اهمیت حیاتی دارد. برخوردهای دیگران در این مرحله خود نوجوانان را بیشتر از زمان‌های دیگر در معرض تهدید قرار می‌دهد. به‌همین دلیل نوجوانانی که خودانگاره برتر آن‌ها مورد تهدید قرار می‌گیرد، بسیار خشمگینانه واکنش نشان می‌دهند.

از دیگر نتایج پژوهش این بود که نوجوانان دارای سطوح بالای خودشیفتگی، قانون‌گریزتر از نوجوانان عادی هستند. این یافته با نتایج پژوهش‌های دیگران (Fossati et al, 2010; Kerig & Stellwagen, 2010; Füsün, 2008) همسو است. جهت تبیین این یافته می‌توان گفت که افراد خودشیفته احساس حق‌به‌جانب بودن، خودبزرگ‌بینی و بزرگ‌نمایی دارند و درحالی‌که به نظر می‌رسد که افراد خودشیفته خودمحور هستند، اما در حقیقت آنها اعتمادبه‌نفس نسبتاً کمی دارند و پژوهش‌ها نشان داده است که کسانی که اعتمادبه‌نفس پایینی دارند بیشتر تمایل به قانون‌گریزی دارند (Kerig & Stellwagen, 2010). می‌توان گفت که مرتکبان قانون‌شکنی در ورای شخصیت خودشیفته‌شان، اعتمادبه‌نفس ضعیف و شکننده‌ای دارند. این افراد به طور مداوم نیاز به تأیید دیگران و جامعه دارند و در صورت تأییدنشدن از طرف دیگران، اعتماد به نفسشان تهدید می‌شود و به شکل ناخودآگاه برای جبران کردن احساس حقارت و مقابله با تهدیدات احتمالی دست به قانون‌شکنی می‌زنند (Füsün, 2008). از سوی دیگر هسته شناختی عاطفی و ویژگی‌های بین‌فردی رفتار افراد خودشیفته شامل تکانشگری، دمدمی بودن، به دنبال جلب توجه بودن، عزت‌نفس پایین و ارتباطات بین‌فردی ناپایدار است که منجر به الگوی فراگیر مشکلات بین‌فردی می‌شود (Zoghi et al, 2019)؛ بنابراین چنین به نظر می‌رسد که این اختلالات می‌تواند در نوجوانان منجر به خودمحوری، کمبود احساس همدلی با دیگران و حس مبالغه‌آمیز خودمهم‌پنداری شود که این ویژگی‌های رفتاری منفی احتمالاً در نهایت منجر به بروز رفتارهایی آزاردهنده مانند قانون‌گریزی از سوی این افراد شود. در همین راستا برخی از محققان نیز معتقدند یکی از علل مهم رفتارهایی از قبیل قانون‌گریزی در افراد خودشیفته، ضعف سیستم بازداری رفتار است. این افراد فاقد راهبردهای مؤثر و سازگارانه برای مقابله با تکانه‌ها هستند که موجب می‌شود در موقعیت‌های فشارزا یا موقعیت‌هایی که فرد باید دست به انتخاب و تصمیم بزند به رفتارهایی متوسل شوند که در آن‌ها نفع دیگران و جامعه در نظر گرفته نشود و محور خواست و سود شخصی باشد (Jones & Paulhus, 2011). در واقع افراد خودشیفته احساس نیرومندی از حق‌به‌جانب بودن روان‌شناختی دارند، این احساس موجب کاهش توجه و درک آنها از عدالت می‌شود. چنین حالتی موجب می‌شود فرد برای به‌دست‌آوردن منابع و فواید بیشتر خود را محق دانسته و دست قانون‌شکنی بزند (Campbell et al, 2011)؛ بنابراین وقتی نوجوانان از ویژگی خودشیفتگی برخوردار باشند احساس برتر بودن بیش از اندازه نسبت به دیگران در آن‌ها ایجاد می‌شود و احتمالاً با انجام برخی کارها درصدد نشان‌دادن این برتری خواهند بود که این طرز فکر و نگرش ایجاد شده در آن‌ها ممکن است منجر به برخی اقدامات منفی از جمله قانون‌گریزی شود.

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر محدود بودن نمونه پژوهش به سن، جنسیت و همچنین محدوده جغرافیایی خاص بود که در تعمیم نتایج باید جانب احتیاط رعایت شود. پژوهشگران با استناد به نتایج حاصل از پژوهش، پیشنهاد می‌کنند مسئولان آموزش و پرورش نوجوانان دارای اختلال خودشیفتگی را شناسایی و کارآزمایی‌های بالینی را برای آن‌ها برگزار و برنامه‌های مداخله سلامت روان را برای آن‌ها اجرا نمایند.

مشارکت نویسندگان

فرهاد غدیری صورمان‌آبادی در نگارش مقاله (۳۰ درصد)، کریم عبدالحمیدی در ارائه و طراحی ایده اصلی پژوهش و تجزیه و تحلیل داده‌ها (۳۰ درصد)، خوشدوی ابراهیم‌زاده در تجزیه و تحلیل داده‌ها (۱۵ درصد)، سینا شیخی در گردآوری داده‌ها (۱۵ درصد) و سارا علیزاده در ویرایش مقاله (۱۰ درصد) مشارکت داشتند.

تشکر و قدردانی

از کلیه عزیزانی که در این پژوهش ما را یاری کردند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

«هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است»

منابع

- Abdollahi Boghrabadi, G. (2018). effectiveness of sandplay therapy on reducing the symptoms of oppositional defiant disorder. *Rooyesh*, 7 (8) :1-16. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.2383353.1397.7.8.6.9](https://doi.org/10.1001.1.2383353.1397.7.8.6.9)
- Achenbach, T. M. (1991). *Manual for the Youth Self Report and 1991 Profile*. University of Vermont, Department of Psychiatry, Burlington.
- Ames, D. R., Rose, P., & Anderson, C. P. (2006). The NPI-16 as a short measure of narcissism. *Journal of Research in Personality*, 40, 440-50. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2005.03.002>
- Bachar, E., Hadar, H., & Shalev, A. Y. (2005). Narcissistic vulnerability and the development of PTSD: a prospective study. *Journal of Nervous Mental Diseases*, 193, 762-65. <https://doi.org/10.1097/01.nmd.0000185874.31672.a5>
- Campbell, W. K., & Hoffman, B. J., Campbell, S. M., & Archisio, G. (2011) Narcissism in organizational contexts. *Human Resource Management Review*, 21, 268-284. <https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2010.10.007>
- Chinnarasri, P., Wongpakaran, N., & Wongpakaran, T. (2021). Developing and Validating the Narcissistic Personality Scale (NPS) among Older Thai Adults Using Rasch Analysis. *Healthcare*, 9, 1717. <https://doi.org/10.3390/healthcare9121717>
- Chrétien, S. L., Ensink, K., Descoteaux, J., & Normandin, L. (2018). Measuring grandiose and vulnerable narcissism in adolescents. *Mediterranean Journal of Clinical Psychology*, 6(2), 1-24. <https://doi.org/10.1177/1073191118773872>
- Ebrahimi, S., & Esmaeili, M. (2023). The Effectiveness of Character Strengths-based Intervention on the Psychological Well-being and Resilience among Adolescents. *Educational and Scholastic studies*, 11(4), 439-417. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.2423494.1401.11.4.17.5](https://doi.org/10.1001.1.2423494.1401.11.4.17.5)
- Fadaie, Z., Najafi, M., Habibi Asgarabad, M., & Besharat, M. A. (2009). Confirmatory Factorial Structure, reliability and validity of the Achenbach Youth Self-Report Scale (YSR): Monozygotic and Dizygotic twins. *Journal of Clinical Psychology*, 1(1), 1-18. [In Persian] <https://doi.org/10.22075/jcp.2017.1993>
- Fang, Y., Niu, Y., & Dong, Y. (2021). Exploring the relationship between narcissism and depression: The mediating roles of perceived social support and life satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 173(3), 110604. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110604>
- Farrell, A. H., & Vaillancourt, T. (2021). Joint trajectories of adolescent narcissism and self-esteem predict interpersonal features in young adulthood. *Journal of Research in Personality*, 93, 104127. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2021.104127>
- Fossati, A., Borroni, S., Eisenberg, N., & Maffei, C. (2010). Relations of proactive and reactive dimensions of aggression to overt and covert narcissism in nonclinical adolescents. *Aggressive Behavior*, 36, 21-27. <https://doi.org/10.1002/ab.20332>
- Fusun, E. (2008). Examination of narcissistic personality traits' predicting level of internet

- addiction and cyber aggression. *Journal of Psychopathological Behavior Assessment*, 32, 343-52.
- Grijalva, E., Newman, D. A., Tay, L., Donnellan, M. B., Harms, P. D., Robins, R. W., & Yan, T. (2015). Gender differences in narcissism: a meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 141(2), 261. <https://doi.org/10.1037/a0038231>
- Hajloo, N., Ghaseminejad, M., Ansar Hossein, S., & Seyedi Asl, T. (2020). A Preliminary Study on the Psychometric Characteristic of Dark Triad Questionnaire. *Clinical Psychology and Personality*, 14(1), 137-144. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.23452188.1395.14.1.13.0](https://doi.org/10.22051/JWSPS.2007.1295)
- Hamzavi, F., & Qorbai, N. (2007). Narcissism and Gender Roles in the Iranian Female Youth. *Women's Studies Sociological and Psychological*, 5(2), 55-72. [In Persian] <https://doi.org/10.22051/JWSPS.2007.1295>
- Jing, W., Ronald, G. G., & Jereemy, W. I. (2012). Adolescent bullying behaviors: physical, verbal, exclusion, rumor, and cyber. *Journal of School Psycholog*, 50(4), 21-34. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2012.03.004>
- Jones, D.N., & Paulhus, D.L. (2011). *Differentiating the Dark Triad within the interpersonal circumplex*. New York: Wiley.
- Kerig, P. K., & Stellwagen, K. K. (2010). Roles of callous-unemotional traits, narcissism, and Machiavellianism in childhood bullying through path analysis. *Journal of Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(3), 1694-706. <https://doi.org/10.1007/s10862-009-9168-7>
- Kernberg, O. F. (2018). *Treatment of Severe Personality Disorders: Resolution of Aggression and Recovery of Eroticism*: American Psychiatric Pub.
- Khademi, N., Nahidi, F., Arisian, M., Nafe, M., Salehi, B. (2018). Frequency of Aggression among Sexual Assault Victims Referred to Legal Medicine Organization in Isfahan Province. *Iranian Journal of Forensic Medicine*, 24 (1), 26-33. [In Persian] <http://sjfm.ir/article-1-959-fa.html>
- Krizan, Z. & Bushman, B. J. (2011). Better than my loved ones: social comparison tendencies among narcissists. *Personality and Individual Differences*, 50, 212-216. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2010.09.031>
- Krizan, Z., & Herlache, A. D. (2018). The narcissism spectrum model: A synthetic view of narcissistic personality. *Personality and Social Psychology Review*, 22(1), 3-31. <https://doi.org/10.1177/1088868316685018>
- Lambe, S., Hamilton-Giachritsis, C., Garner, E., & Walker, J. (2018). The role of narcissism in aggression and violence: A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 19(2), 209-230. <https://doi.org/10.1177/1524838016650190>
- Lee-Rowland, L. M., Barry, C. T., Gillen, C. T. A., & Hansen, L. K. (2017). How do different dimensions of adolescent narcissism impact the relation between callous-unemotional traits and self-reported aggression?. *Aggressive Behavior*, 43(1), 14-25. <https://doi.org/10.1177/09637214211044109>
- Miller, J. D., Back, M. D., Lynam, D. R., & Wright, A. G. C. (2021). Narcissism Today: What We Know and What We Need to Learn. *Current Directions in Psychological Science*, 30(6), 519-525. <https://doi.org/10.1177/09637214211044109>
- Miller, J. D., Lynam, D. R., Siedor, L., Crowe, M., & Campbell, W. K. (2018). Consensual lay profiles of narcissism and their connection to the Five-Factor. *Narcissism Inventory*, 30(1), 10. <https://doi.org/10.1037/pas0000460>
- Minaee A. (2006). Adaptation and standardization of Child Behavior Checklist, Youth Self-report, and Teacher's Report Forms. *Journal of Exceptional Children*. 6 (1), 529-558. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.16826612.1385.6.1.3.6](https://doi.org/10.22051/JWSPS.2007.1295)
- Mirfardi, A., & Faraji, F. (2016). A Study of Tendency toward Law-Breaking and its Relationship to Social Participation and Social Control in Yasouj. *Journal of Applied Sociology*, 27(2), 93-110. [In Persian] <https://doi.org/10.22108/jas.2016.20493>
- Mirzaei, E., Ahmadi, Y., Bokharaei, A., & Nayebi, H. (2017). The Impact of Socio-Cultural

- Factors on Exit Law (Case Study: Khuzestan Province). *Sociological Cultural Studies*, 9(54), 189-228. [In Persian].
- Mohammadzadeh, A. (2010). Iranian validation of the narcissistic personality inventory-16. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 11(44), 81-274. [In Persian] <https://doi.org/10.22038/JFMH.2009.1131>
- Perez, M. Vohs, K. D. & Joiner T. E. (2005). Discrepancies between self and other-esteem as correlates of aggression. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24, 607-620. <https://doi.org/10.1521/jscp.2005.24.5.607>
- Pincus, A. L., Ansell, E. B., Pimentel, C. A., Cain, N. M., Wright, A. G. C., & Levy, K. N. (2009). Initial construction and validation of the Pathological Narcissism Inventory. *Psychological Assessment*, 21(3), 365-379. <https://doi.org/10.1037/a0016530>
- Pyvastegar, M., Yazdi, S. M., & Mokhtari, L. (2012). Comparison of narcissism dimensions in aggressive and non-aggressive girls. *International Journal of Behavioral Sciences*, 6(2), 119-124. [In Persian]
- Roshanzade, F., & Rezaei, A. (2017). Studying the Relationship between Family Function and Narcissistic Teenage Girls. *Quarterly Journal of Woman and Society*, 7(spatial), 183-194. [In Persian]
- Sadock, B. J., Sadock, V. A., & Ruiz, P. (2015). Kaplan and Sadock's synopsis of psychiatry: Behavioral sciences/clinical psychiatry (11th Ed.). Wolters Kluwer Health.
- Setayeshi Azhari, M., Hajjalilou, R., & Habibzadeh, A. (2020). The Structural Relationship of Attachment Styles and Aggression in students: The Mediating Role of Self-esteem. *Clinical Psychology and Personality*, 17(1), 53-60. [In Persian] <https://doi.org/10.22070/cpap.2020.2883>
- Thomaes, S., Bushman, B.J., Stegge, H., & Olthof, T. (2008). Trumping shame by blasts of noise: narcissism, self-esteem, shame, and aggression in young adolescents. *Child Development*, 79, 1792-801. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2008.01226.x>
- Van Schie, C. C., Jarman, H. L., Reis, S., & Grenyer, B. (2021). Narcissistic traits in young people and how experiencing shame relates to current attachment challenges. *BMC psychiatry*, 21(1), 246. <https://doi.org/10.1186/s12888-021-03249-4>
- Warburton, W. A., & Anderson, C. A. (2015). Aggression, social psychology of. *International encyclopedia of the social & behavioral sciences*, 373-380. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-097086-8.24002-6>
- Wright, A. G., Pincus, A. L., Thomas, K. M., Hopwood, C. J., Markon, K. E., & Krueger, R. F. (2013). Conceptions of narcissism and the DSM-5 pathological personality traits. *Assessment*, 20(3), 339-352. <https://doi.org/10.1177/1073191113486692>
- Xie, X., Chen, W., Lei, L., Xing, C., & Zhang, Y. (2016). The Relationship between Personality Types and Prosocial Behavior and Aggression in Chinese Adolescents. *Personality and Individual Differences*, 95(1), 56-61. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.02.002>
- Yaghubkhani Gheyasvand, M., Asadzadeh, H., Sadipour, E., Delavar, A., & Dortaj, F. (2017). Psychometric properties of Persian version of Adolescent's Students Basic Psychological Needs in School Scale. *Educational and Scholastic studies*, 6(1), 40-62. [In Persian] [DOR: 20.1001.1.2423494.1396.6.1.2.9](https://doi.org/10.1001.1.2423494.1396.6.1.2.9)
- Zalpour, K., Shahidi, S., Zarrani, F., Mazaheri, M. A., & Heidari, M. (2016). Aggression and Interpersonal Problems in Students with and without Pathological Grandiose and Vulnerable Narcissistic Traits. *Clinical Psychology Studies*, 6(22), 1-18. [In Persian] <https://doi.org/10.22054/jcps.2016.3891>
- Zandstra, A. R. E., Ormel, J., Hoekstra, P. J., & Hartman, C. A. J. J. (2018). Chronic Stressors and Adolescents' Externalizing Problems: Genetic Moderation by Dopamine Receptor D4. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 46(1), 73-82. <https://doi.org/10.1007/s10802-017-0279-4>
- Zarei, J., & Yousefi, F. (2023). The Mediating Role of School Satisfaction in Relationship

- between Peer Group Aggression Coping Self-efficacy and Social Anxiety. *Educational and Scholastic studies*, 12(1), 231-207. [In Persian] <https://doi.org/10.48310/pma.2023.2856>
- Zoghi, L., Ainipour, J., & Karimabadi, F. (2019). The relationship of narcissism and bullying with mediating changes in mental health in students. *Education in Management Sciences*, 7(26), 153-175. [In Persian] <https://sid.ir/paper/524610/fa>
- Zoutewelle-Terovan, M., Van Der Geest, V., Aart, L., & Bijleveld, C. (2014). Criminality and Family Formation: Effects of Marriage and Parenthood on Criminal Behavior for Men and Women. *Crime & Delinquency*, 60(8), 1209-1234. <https://doi.org/10.1177/0011128712441745>